

Wyżej, szybciej... mniej wytwornie

Dziś w windach nie ma witraży ani skórzanych kanap, za to ich prędkość jest naprawdę imponująca. Nie brakuje też systemów wyrównywania ciśnienia.

Pierwsze dźwigi pojawiły się już w starożytności. Były napędzane siłą mięśni 2-3 ludzi. Nie były bezpieczne, aż do momentu, kiedy Elisha Graves Otis wynalazł chwytnice. Zaciągając się na prowadnicach, łapały one klatkę windy, zabezpieczając ją przed spadaniem. Wynalazek Otisa spowodował stopniowy rozrost rynku dźwigowego. Pierwszy bezpieczny dźwig osobowy, napędzany parą, oddano do użytku w 1857 r. Pierwszą windę z napędem elektrycznym zainstalowano w 1880 r. W 1903 r. Otis wprowadził bezreduktorowy dźwig z napędem elektrycznym, co otworzyło drogę do budowy wieżowców.

W Polsce dźwigi zaczęto instalować na początku XX wieku. Pierwszy, w 1904 r., w war-

szawskim Hotelu Bristol. Dziś w kraju jest 70 tys. wind, z czego 40 tys. do modernizacji.

— W Krakowie jest aż 80 dźwigów z początku XX wieku, które nadal działają. Niektóre z nich nie są eksploatowane, dlatego prowadzimy akcję w celu dopuszczenia ich do użytku — mówi Leszek Fidelus z krakowskiego Urzędu Dozoru Technicznego.

Dawniej inne dźwigi były przeznaczone dla mieszkańców, inne dla służby. Te drugie były skromniejsze, znajdowały się na zapleczu. W windach dla mieszkańców często znajdowało się skórzane siedzenie, lustro w ozdobnych ramach, specjalne oświetlenie, a nawet witraże.

Kiedyś każda winda była indywidualnym projektem. Dziś windy produkuje się seryjnie.

Od pewnego momentu windy pod względem technicznym zaczęły zmieniać się nieznacznie.

— Jako wykończenia standardowe stosuje się stal nie-

► **Ale szybko:** 17 m/s — z taką prędkością poruszają się windy firmy Toshiba w najwyższym budynku na świecie w Taipei. [FOT. FORUM]

rdzewną, laminat, blachę laminowaną oraz kabiny i drzwi malowane proszkowo — wymienia Krzysztof Kisiel, prezes firmy handlowo-konsultingowej z branży dźwigowej KLS Plus.

Jeszcze kilka lat temu najważniejszym kryterium wyboru windy była cena, teraz większą rolę zaczynają odgrywać jakość i koszty eksploatacji. Cena windy rośnie szybciej niż prędkość.

A prędkości czasem są bardzo duże.

Najszybsze windy świata znajdują się w wieżowcu Taipei 101 na Tajwanie. To najwyższy obecnie budynek na świecie, liczący 509 m. Windy, produkcji firmy Toshiba, poruszają się tam z prędkością prawie 17 m na sekundę. Są oczywiście wyposażone w specjalne systemy utrzymywania ciśnienia.

Marta Tomaszewicz

m.tomaszewicz@pb.pl • 022-333-99-29

SONDA

Przede wszystkim bezpieczeństwo

Dziś windy służą nie tylko do przemieszczania się między piętrami, lecz także do kontroli wejść.

Andrzej Sznek
dyrektor działu nowych urządzeń
dźwigowych firmy Otis

► Oferujemy system REM, czyli Remote Elevator Monitoring, który pozwala

na zdalne monitorowanie pracy dźwigu i korygowanie niektórych parametrów jego pracy, co poprawia bezpieczeństwo i komfort użytkowników. Możliwe jest np. zdalne wyłączenie z obsługi piętra, na którym rozpoczyna się remont.

System informuje nie tylko o położeniu i kierunku jazdy, ale wyświetla dodatkowe informacje o użytkownikach poszczególnych pięter. Możliwa jest informacja o pogodzie, temperaturze wewnątrz

i na zewnątrz budynku, menu w restauracji i wielu innych.

Andrzej Stawniak
prezes Schindler Polska

► W dziedzinie bezpieczeństwa w tej chwili priorytetem jest ochrona przed nieproszonymi gośćmi. W budynkach biurowych i wysokościowych oferu-

jemy system Schindler ID, który jest interfejsem do komunikacji pasażerów z systemem sterowania wind. Pasażerowie rozpoznawani są dzięki karcie zbliżeniowej lub kluczowi elektronicznemu. W budynkach mieszkalnych Schindler stosuje zabezpieczenie za pomocą panelu z funkcją ograniczenia dostępu do przystanków kodem PIN lub karty zbliżeniowej. Takie zabezpieczenia są przydatne w budynkach z windą wjeżdżającą bezpośrednio do apartamentów. [IT]